

PERIÒDICH SATÍRICH,

DEBUTARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA.

10 CÉNTIMS CADA NUMERO PER TOT ESPANYA

Números atrassats 20 céntims.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya, 3 pessetas.
Cuba y Puerto Rico, 4.—Estranger, 5.

CAPS DE BROT.

AGNA DE VALLDAURA.

Entre las donas qu' escriuhen
ocupa un lloch senyalat,
pèl sèu númen fecundíssim
y 'l'sèu istil delicat.

EN LA CONCA DE BARBERÁ

AQUARELAS

UN TIPO

No hi ha ayguader dels que assisteixen á la Font del Ferro de l' Espluga, que no conegui á n' en Joseph. Es fill de la masía més immediata á la font y es l' amo de l' aygua medicinal que cada any atrau de dos á tres mil forasters á la comarca. Va neixe á l' any dos: tè donchs 85 anys y encare es ágil.

Prim y rebegut, vesteix lo trajo del país: gorra musca, jech de pana, faixa, calsa curta, calsons de cuyro y espartenyas.

La font del ferro tant renombrada, podria valerli una fortuna, y no li dona res: per tothom raja y se 'n aprofita tothom sense pagar un céntim. Alguns li han proposat comprarli y no n' ha fet cas: es l' amo de la font y vol morir sent amo d' ella. Podria arrendarla; pero tampoch vol ferho, aneu á saber per qué.

Jo crech endavinarho.

En Joseph se contenta abfer l' amo. Fer l' amo equival á cridar, á incomodarse, á renyar á tothom. Si no estès tant magre, diria que aixó l' engreixa.

De la masía á la font, de la font á la masía, sempre ab un bastó á la má, va remugant y dirigint piropos á tothom que troba. Al senyor més encopetat lo tracta de tú: davant de la senyora més empolaynada, á lo millor, etjega un renech rodó com una bala. Naturalment, al sentirlo, tothom se 'n riu.

¡Ay del que deixa caure allá en l' angosta plasoleta que precedeix á la font, lo paper ab que ha portat embolicat l' anís ó 'l xocolate!... Davant d' un paper s' irrita y 's posa fet una carretilla.

Si algú tracta d'endurse'n una ampolla ó un cantiret d'aygua del ferro, es precis portarlos plens d'aygua comú y vuydarlos en una bassa contigua á la font medicinal. S' ha de fer una barata d'aygua. Sense aquest requisit, en Joseph no permet omplir. Beure'n tanta com ne vulgan; ara per emportarse'n es precis pagarli aquest tribut.

Recordo que un dia qu' estava irritat com un gall d'indi, ab qual animal té més de un punt de semblansa, ab la nou del coll proeminent, lo nas vermeli y 'ls ulls rodons, jo 'm vaig permetre pararlo *ab un recorte*.

—¡Qué crideu! ¡Qué crideu!... vaig dirli: si tots aquests enfados no us passen de las dents!..

Al sentir aixó 's planta, y mirantme fit á fit, me diu:

—¿En qué ho has conegut?

—¿En qué ho he conegut? Home, es molt senzill: ab un genit aixís, ja faria més de cinquanta anys que fariau malvas. Los homes que s' enra bían no envelleixen.

—¡Ja tens rahò! va dir, y girant qua s' entorná á la masía.

A mitj setembre casi tots los ayguaders desfilan: allí ahont reynava l' animació, reyna la soletat. La font raja sempre; pero 'ls banchs que una senmana endarrera á certas horas del dia estavan plens, permaneixen desocupats, y humidas las rajolas, per la boyrina que cada día visita la comarca. En las vinyas immediatas negreja la garnatxa: de la figuera que s' alsa al mitj del camí, penjan las panxonas sajolas, demanant ab lo coll tort una má piadosa que las culli. Al péu de las nogueras s' extén una verda alfombra de fullaraca y d' esclofollas, indicant que s' ha realitzat la batuda de las nous.

¡Que tranquil deu estar ara en Joseph en la masía, sense forasters, y ab tant bè de Deu per tot arréu!

Si, prou: la masía permaneix tancada y barrada: en Joseph no hi es: l' amo de la font y d' aquellas terras ha emigrat á l' Espluga. Sense motiu per cridar, per renyar, per incomodarse, dona per acabada la seva feyna.

Fins á la temporada vinent

En Joseph es lo géni de la font del ferro.

Y si no 'l géni, 'l mal genit.

UN ALTRE TIPO

No son pocas las tardes que m' enfilo dalt dels singles de la Pena; en busca d' aygua fresca y de perfums. Duas fonts fresquíssimas rajan al péu de las rocas, l' una ó sia la de la Pena, te la forma de cascada esparpillantse l' aygua d' esglab en esglab en unas picas obertas per má del home en lo cayent d' una penya. L' altra, la dels Boixets, raja per una petita canal de pedra y per estar encarada al nort, al fons de un single en semicírcul, no hi toca may lo sol: de manera que l' aygua competeix ab las més frescas del Pirinéu.

La vegetació es allí frondosa: grévols, boixos, alsinas, ginebras, arsos y carrasclas forman una maranya impenetrable. L' ayre, saturat de las emanacions de las farigolas, los espígols y las sajolidas, converteix aquell espay en una inmensa perfumeria.

La vista s' esplaya contemplant al péu las ondulacions de la Conca, matisadas de pobles y llogarets. Lo tren del ferrocarril, sembla desde allá dalt una joguina de criatura. En un dia seré, per damunt de las montanyas fronteras se divisan las

planuras del Urgell y las terras de la Segarra, y al fons, confosa ab los núvols, la cordillera dels Pirinéus, ó sigan las montanyas de la neu, com ne diuhen los pajesos de la Conca. Desde dalt dels singles, se veu Lleyda á l' esquerra, ab son castell sobre un turó, y l' espadada massa del Montserrat á la dreta. ¡Quína vista més encantadora!

De tant en tant lo brunzit de un aleteig formidable interromp lo silenci de aquellas soletats: dos águilas que tenen son niu entre las rocas inacessibles, volan trasant inmensos círculs per l' espay en busca de sa presa.

Lo sol se 'n vá á la posta y es hora de baixar.

Casi cada día pèl camí trobo á dos companys: un home y un burro.

Lo burro es gris y 's diu *Tordillo*. Camina filosóficamente, apressurant lo pas á mida que s' acosta al estable, ahont trobará preparat lo pinso de palla y ordi. Ell obra la marxa. Darrera va l' amo. Es un home de mitja edat, petit y xaparro, que té en arrendament una part de las feixas de la Pena. Aquesta es l' hora que no se encare cóm se diu, pero sí se que som amichs.

Vesteix pobrement: dú catxuxa, jech de vellut, y unas calsas que si pogués véurelas en Fontrodona, diria de segur:

—Vet' aquí uns pantalons qu' encare curtejan més que 'ls meus.

Una particularitat: las calsas del meu amich están apedassadas per darrera. Damunt de las ancas hi porta dos grans pedassos en forma de llibre obert.

Tot baixant parlém de tot y particularment de las vinyas y del ví artificial. Quan li dich que 'ls barcelonins fém ví sense necessitat de rahims, ni por de pedregadas, lo pobre home s' entristeix y 'm diu:

—¿Y donchs, qu' hem de fé 'ls pobres pajesos?

Un dia vaig preguntarli:

—¿Quánts capellans teniu á l' Espluga?

Y ell me va respondre:

—No més que quatre.

Aquest *no més* indica tota una professió de fé religiosa.

Un altre dia varem parlar de plets. Ell va explicarme com la seva mare havia fet donació á un germá seu de unas terras de las quals no podia disposarne. Van pledejar, y lo de sempre, ell vá guanyar: pero tingué de vendre's las terras per satisfer las costas.

Es bonich sentirli dir termes jurídichs: de un interdicte 'n diu un *intradicte*; de una terceria, una *tercetilla* y de un judici de conciliació, un *judici de consolació*.

¡Pobre home! Al despedirme d' ell, cada tarde, per pendre una dressera que m' ha de conduhir á la font del aygua, no 's descuyda may de dirme:

—Miri, aquesta vinya de la dreta es mèva: culli un garnatxa.

Y si no la cullo casi s' enfada.

Aquí tenen lo tipo del pagés de la Conca: senzill, honrat, laboriós... y pobre.

CULLITA Y CANSONS

Mientras los antichs cups dels frares, tots ells de pedra picada, cups verdaderament monumentals, permaneixen dintre del monastir de Poblet, boca-badats y foscos com sepulturas, en las construccions modernas que rodejan las destrossadas ruinas reyna l' animació y l' alegría.

Un darrera de l' altre arriban los carros carregats de portadoras. Los grossos rahims de gra

negre, inflat y lluent, cauhen apilotats sobre 'l pis enrajolat dels cups y comensa la dansa de la vida. Nou ó deu trepitjadors en mànegas de camisa, l'ayrós mocador lligat al cap, descalsos, los pantalons aremangats, ensenyant lo capdell de muscles y nervis que forman sas aceradas pantorrillas, passen lo dia ballant sobre la verema. Tota la colla treballa en lo mateix cup, formant una verdadera ronda.

Gent gallarda, esprimatxada, lo cos encorvat, lo cap dret, las mans casi sempre unidas darrera de la cintura, forman un quadro animat qu' está esperant un pintor que l' reproduheixi.

Y com que ballan, casi sempre s' acompanyan cantant.

Las cansons dels pagesos y pagesas de la Conca—¡cosa rara en una terra tant catalana!—generalment son castellanas. Aixó sí, la música monòtona, y plena d' entonacions llargas y llanguidas fins á pérdrer l' alé, recorda perfectament lo cant dels alarbs que durant tants sigles dominaren en la comarca.

Aquí vá una copla dels trepitjadors, importada sens dupte del Aragó, ahont tinch entés que també 's canta:

«Yo me tirariraría
yo me tiraría al mar;
pero más me tiraría
en tu cama á descansar.»

De uns carboners que cap al tart baixavan l' altre dia del comellar de las Fargas, vaig recullir la següent:

«Yo quisiera ser soldado
del regimiento de Soria,
para hacer de centinela
á las puertas de mi novia.»

Los aixams de cullidoras de avellanas, no pararan tampoch un sol instant, y casi sempre cantan en castellá. La següent copla, d' origen andalús, la vaig sentir una tarde, desde la deliciosa font de Narola, y la transcrich ab la ortografia fonética que li correspon, segons la manera com aquella bona gent la pronunciava:

«Pepeles son pepeles,
cartes son cartes;
pelabres de los hombres
totes son falses.»

Y ara explíquimne 'ls amants dels estudis filològichs y etnogràfichs cóm s' ha operat la transmigració y l' aclimatació de aquestas cansons forasteras en un país com aquest, tant catalá, ahont se pronuncian en tota conversa paraulas y giros purament castissos, ahont viuen encare paraulas com *cabirol* (ciervo), *llach* (llot) y 's diu *no tinch lleure*, per no tinch temps ó no 'm vaga.

Prou per avuy.

P. DEL O.

Poblet, 28 Setembre.

CALIFORNIA Á DOMICILI.

Com hi ha món, no sè en qué dimontri deuen pensar aquestos infelissos que ab lo bagul plé de camisas y 'l cap farsit d' esperansas, s' embarcan en un vapor de tres ó quatre pals y se 'n van á América á fer fortuna...

Precisament hem arribat a uns temps tan adelantats, que ja no som nosaltres los qu' hem d'

anar á buscar la fortuna, sinó que la fortuna 'ns vè á buscar á nosaltres.

Ara com ara, los que no son rics es perque no volen.

Quan veig algun pelacanyas d' aquestos que demanan caritat, sempre 'm faig la mateixa reflexió:

—¡Ves si aquest home—penso—no mereixeria lo menos quatre *palos!*... ¡Entretenirse á demanar un céntim ó dos per amor de Déu, quan ab tanta facilitat podria adquirir una fortuneta!...—

Y que aixó no es enrahonar pèl gust d' enrahonar, no: l' home que avuy fa de pobre, ó encara que no 'n fassi, n' es, mereix una albarda.

L' Ajuntament que 'm perdoni; pero la seva idea de crear un *Assilo* pels necessitats allá al darrera del Parque, se 'm figura una solemne tonteria.

¡Vaya una manera més bonica de que 'ls homes tinguin ambició y desarrollin las sévas facultats! ¿Qué volen que fassi 'l ciudadá que sab que sense amohinarse pot tenir casa y teca francas? Plantarse á pobre: aixó es clar com l' aygua.

No senyors, no: ab aixó si que seria inflexible. ¿Ets pobre? Pues á la presó. Un crim d' aquesta naturalesa s' ha de castigar, quan menos ab alguns anys de cadena perpetua.

Cada cosa á son temps

Jo m' explico perfectament que en la época de la velluria 'ls nostres pares y 'ls nostres avis se 'n anessin al Perú ó á California, ab la santa idea d' arreplegar uns quants mils duros. L' América no s' havia mogut de son puesto, y era precis anarla á trobar á casa seva.

Avuy es tot un' altra cosa: avuy nos portan la California á domicili.

No s' ha de far més que allargar la má una mica y... ¡zas!... ja tenen un capital á cada butxaca de l' americana.

Jo, la veritat, avants no ho creya. 'Ls miracles sempre m' han semblat difícils d' empassar, y aixó de convertirse un hom, en capitalista tan de cop y volta, 'm semblava extraordinariament miraculós, per no dir impossible.

Un amich—desenganyinse, per aixó no hi ha res com los amichs,—un amich me 'n va fer adonar, convencentme de la exactitut de la cosa.

¿Vostés llegeixen diaris? Segurament.

Pues en cada diari, lo menos, lo menos, tirant pèl cap baix, hi ha mitja dotzena de Californias, legítimas, autènticas, inagotables.

Me refereixo á la secció d' anuncis.

Si tenen temps y, sobre tot, si tenen ganas de fer en pochos dias la competencia á n' en Girona, á l' Arnús y si massa m' apuran al mateix Rotschild, no 's descuydin de repassar diariament la secció d' anuncis dels periódichs de Madrid y de Barcelona.

Alló no es una plana de lletra impresa: alló es *El país de las gangas*.

Un dia n' hi havia un que deya, poch més ó menos:

«En tal carrer, tal número, tal pis, s' ensenya un sistema pera guanyar 50 duros cada senmana, sense tenir cap capital.»

Y lo més salat era la nota final que rematava l' anunci:

«No 's fa pagar res d' ensenyarho.»

Devegadas se 'n llegeixen uns que diuen:

«Assegurantlas y garantintlas á gust del inte-

ressat, s' admeten sumas desde sis duros amunt, que guanyarán lo 25, lo 30 y fins lo 40 per cent d'interés.»

«Eh? ¿qué tal? ¿Volen que 'ls ho donguin més garbellat encara?»

L'home que té sis duros y no 'ls porta allí 'hont diu l' anunci, mereix que l' emplumin per tonto.

Devegadas hi ha anuncis redactats ab una trassa tan especial y en un istil tan misteriós, que a pesar de la fé cega que un 'hom' ha posat ja en aquestas cosas, l' arriban a intrigar y a ferli concebir duptes. Lo següent cas es rigorosament històric.

No fa molt temps en un diari de Madrid s' hi llegia un reclam que deya:

«Adelantant 50 pessetas, se 'n asseguran 250 cada quinze dias. Escriure a París, a fulano.»

La ganga era monumental y no 'm va semblar lògic deixarla escapar aixís com aixís.

Agafó paper y ploma y enví a París... no las 50 pessetas, sinó una carta demanant que m' expliquessin la cosa per pessas menudas.

Ja ho crech! A volta de correu ja tenia las explicacions solicitadas.

Lo negoci es molt senzill.

Un fulano de tal, de París, ha observat que en una bona casa de joch, que ell ja anomena, al cap del semestre surten tantas vegadas uns números de la ruleta, tantas vegadas uns altres, tantas vegadas uns altres... etc. L'home ha trassat sobre aquestas observacions unas taulas *martingálicas*, en virtut de las quals té la seguretat de guanyar cada quinze dias una quantitat, que li permet repartir 200 ó 300 pessetas a cada acció de deu duros.

Més breu: vostés li envían deu dures, y 'l senyor dels càlculs infalibles cada dos dissabtes los farà portar a casa seva 40 ó 60 duros, durant sis mesos seguits, *limpios de polvo y paja*.

¡Ah! Y passats los sis mesos, que es quan se tanca la casa de joch en qüestió, encara joh generositat! encara 'ls retornará 'ls deu duros que vostés haurán entregat pera ser socios d' aquest negoci tan bonich y tan cómodo.

¿Han vist una ganga més estupenda?

Molt malgastador ha de ser un home que no puga passar ab 20 ó 30 duros a la senmana, y tenint en compte que si en lloch d' enviarne 10 al fulano de París n' hi envían 20 ó 30 poden guanyarne 160 ó 180 cada quinzena, compendrán fàcilment que 'l ferse un reconet per la vellesa ara com ara es lo més senzill del món.

Un banquer, de París també, ofereix 800 duros de renda al any, a tots los que tingan l' humor de dessembolsar 640 pessetas en una sola vegada.

Lo negoci es molt bonich y sustanciós y val la pena d' intentar-se; pero 640 pessetas sempre representan 128 duros, y al costat d' altres sistemas que s' ofereixen al públich, aquest, ab tot y ser barato, resulta car.

Perque, —es precis que ho sápigam— hi ha un mortal bondadós, un filántrop de primera forsa sens dupte, que encara va més enllá. Si no vè un que regali monedas de cinch duros a tothom que 'n demani, ja no hi ha qui puga desbancar-lo.

Tots los que tenen ulls y saben llegir ho haurán pogut veure en un dels últims números del *Imparcial*.

«Ab 50 pessetas se 'n realisan 2,000. Negoci serio: seguretat y garantía. Absolutament probat.»

Es a dir que vostés entregan 10 duros y 'l se-

nyor del anunci 'ls ne dona 400. Ni més ni menos.

¿Saben qué hi fet jo davant d' aquest anunci?

No hi demanat explicacions, com del altre que hi citat: m' hi reduhit a escriure lo següent al interessat, que, com es natural, també viu a París:

«Molt senyor meu: Enterat del seu anunci y convensut de la exactitud de lo que promet, he resolt apuntarme en la llista dels seus clients.

»Ja veig que vosté demana 10 duros; pero a fi de facilitar l' operació, hi estudiat la manera de sortir del pas ab més comoditat, y 'm sembla que lo millor es que, en lloch d' enviarli 'ls deu duros que demana, vosté me 'n envihi 390 a mi en compte dels 400 que promet, y tot vindrá a ser lo mateix, ab menos molestia per vosté y per mí.»

No sé lo que 'm contestará.

De totas maneras, es innegable que si l' art de ferse rich progressa, l' art d' anunciar las gangas y 'ls negocis no progressa menos.

No sé ahont anirém a parar; pero si aquest sistema prospera, no desconfio de veure demá en qualsevol períodich un anunci pèl istil:

«Gran robo per efectuar: se té 'l plano del pis trassat y las claus de totas las portas. Los criats están comprats y la policia ha sigut untada per que fassi 'ls ulls grossos. Exit segur y cap perill. Las personas que vulguin pendrehi part, que vajan a inscriures a tal puesto. Es molt convenient que portin revólver ó trabuch.»

O un altre concebut en aquestos termes:

«Se necessita un socio pera establir una fábrica de moneda falsa en gran escala. Las máquinas están a punt y 'ls encunys acaban d' enllestirse: únicament falta algun capital pera comprar metall y carbó. *No se trata con ignorantes.*»

Lo bon sentit de la majoria del públich es gran; pero la barra d' algunas personas encara ho es més.

A. MARCH.

A UN XAVO.

SONET... RETROSPECTIU.

Ja sé que t' has queixat de ta pobresa
planyente de ta sort desventurada;
l' enveja t' ha picat, y sa picada
t' ha fet sentir l' afany de la riquesa.
Vols habitar palaus y entre grandesa
poguer lluhir ta cara rovellada,
pogué alterná ab la creu blanca ó dorada
¡sent símbol de valor y de noblesa!...
Desterra pretensions que 't perverteixen;
no admetis la ambició, pues t' asseguro
que 'ls que a tú 't desprecian no 't coneixen:
si 't llensan ab desdeny, son caps de suro;
lo teu valor ¡ximplets! no regoneixen:
¡tres cents quaranta teus valen un duro!

S. GOMILA.

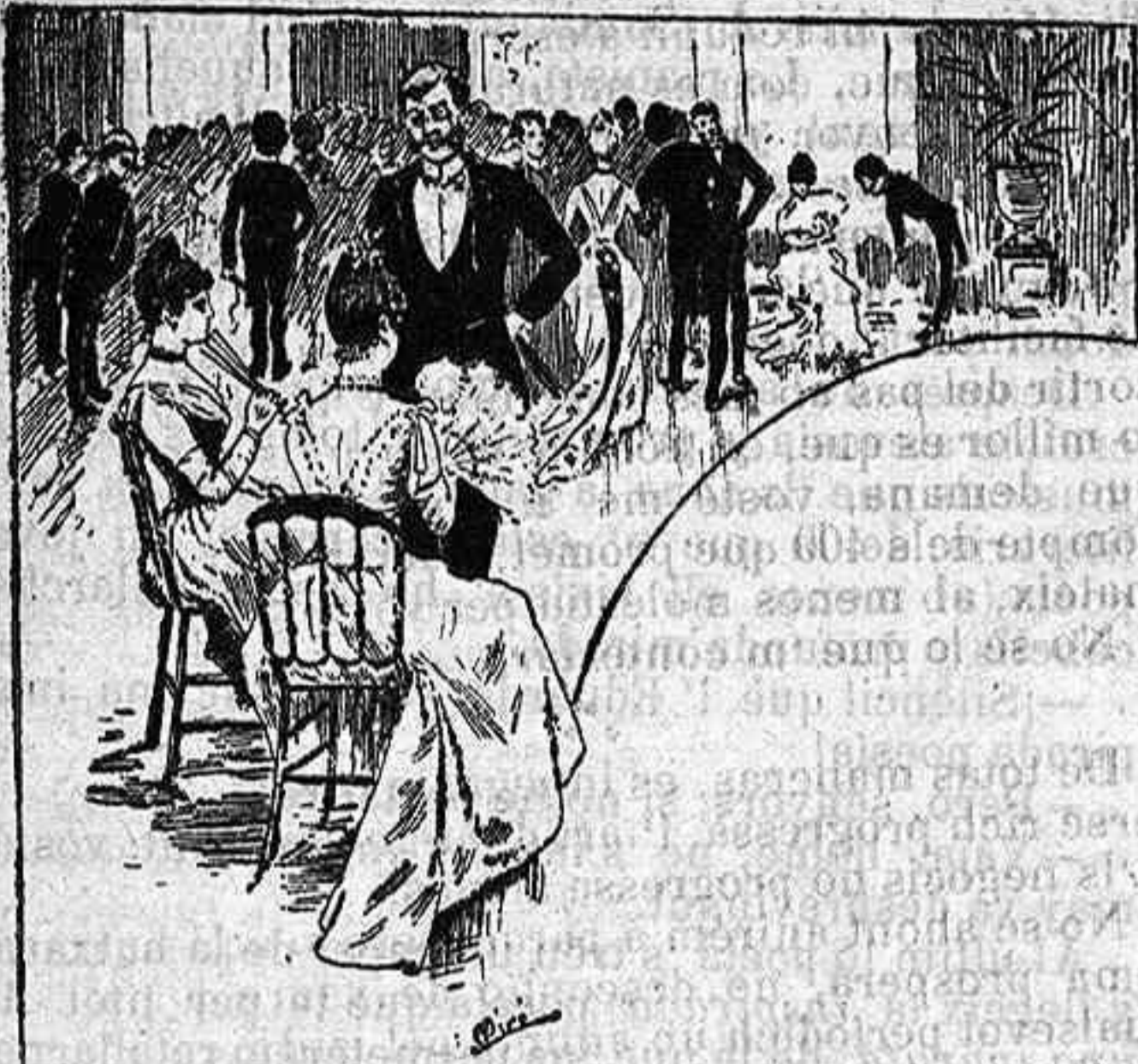
QUADROS D' ISTIU

IV Y ÚLTIM.

REUNIONS FAMILIARS.

Altre de las causas que fan caure en ridícul a la frágil humanitat, a més dels teatros casulans, son las reunions familiars, aqueixa colectivitat

INAUGURACIÓ DE LAS REUNIONS D' HIVERN.

Ja tenim als joves cursis
altra vegada en campanya,
acabant las grrrans conquestas
que han comensat á montanya.

que 's crea entre determinat número de families, més ó menos cursis, que 's reuneixen cada vespre y que per qualsevol motiu, ó sense que aquest existeixi, celebran ab tota la pompositat qu' está al seu alcans, derrotxant per aquest motiu tot un tresor d' ingeni, vetlladas literarias ó musicals (al menos ells aixís las anomenan), ó de prestigiació, ó, tot sovint, de las tres cosas á la vegada. Molts cops encare hi afegeixen—apart del ball qu' es indispensable—algun altre passa temps, com los jochs de prendas, per exemple.

Algunas dotzenas d' anys endarrera, las reunions propiament ditas, las *soirées*, qu' are 'n diuen, imitant en aixó com quasi en tots als francesos, sols perteneixian al domini de la alta noblesa; fora dels nobles, á cap mortal li cabían atribucions, ni may li havia passat pèl cap semblant cosa, pera portar á terme aqueixas festas que son lo goig de joventut.

Avuy gracias al esperit de progrés de nostres dias, qualsevol pipioli que tingui piano llogat pot donar *thés-dansants* ó exhibir notabilitats artísticas més ó menos sospetxosas

En los temps que corrèm no hi ha familia, per mica que s' aprecihi, que, contant entre sos membres una ó més *pollas* en estat de mereixe, no tingui lo seu corresponent dia á la senmana (devegadas son varios 'ls dias) destinats á dar reunions familiars.

Los joves inexperts hi acudeixen, no comprenent que las tals reunions no son altre cosa que paranyes pera ferlos caure en lo llas del matrimoni. Per aquest motiu, molts 's comensan á escamar.

No fa gayres dias 'm deya un jovenet que ja fuma *pitillos* devant dels seus pares, y que s' ha cridat á engany:

—Miri, jo hi era molt aficionat á n' aquestas cosas y si no arrivo á deixarlas corre, ¿sab qué hi arreplego?

—¿Alguna malaltia?

—¡Ca! una cosa molt pitjor; una sogra ab un génit de mil dimonis que, tot *familiarment*, 'm volia casar ab la seva filla, de la que 'm comensava á enamorar com un ximple.

Aquí está 'l pot de la confitura. Las reunions familiars, siguin de la classe que 's vulguin, no son altre cosa que firas de noyas casadoras y criadero de genis literaris ó musicals: ni més ni menos.

Aqueixas festas casolanas tothom sab que 's celebran per tot arreu y en tot temps de l' any; pero nosaltres, en lo present article, sols nos ocuparem de las que tenen lloch á fora durant los mesos calorosos. Lo nostre objecte, actualment, no es altre que 'l de trencar l' incógnit ab que restan cubertas aqueixas families que passen l' istiu á fora ciutat, desfogantse llegint versos y cantant *romansas*, y presentarlas tal com son als ulls del públich.

Pera major claretat, seguint la costum que tenim establerta en aquesta série d' articles, posarem un exemple, que creyèm bastará pera que 'l lector 's formi un criteri de lo que son aqueixas cosas y aixís no hi haurá confusió de citas.

Penjada (poblet que no existeix, que jo sápi-ga, pero que 'ns farem lo cárrech que 's troba no molt distant de Barcelona), es ahont cada istiu 's donan cita algunas families, no diré de las més distingidas, pero sí bastant acomodadas.

Si ab sa sola presencia donan vida y moviment al poble, ¿qué no farán ab las festas que organisan? Penjada, passats los quatre mesos que van de mitxos de Juny á mitxos de Octubre, si no es un cementiri, poch se 'n falta. Com la majoria de sos habitants (que no passen de doscents) son pagesos y treballan tot lo dia al camp, quasi no 's véu transitar á ningú pèls carrers y á no ser per lo fuster y lo manyá, qu' ab los cops de massa l' un y los cops de mall l' altre perturban lo silenci, 's diria qu' aquell poble no l' habita ningú.

Siga perque Penjada es un poble molt pintoresch, ó perque hi corren uns ayres molt sanitosos, lo cas es que en pochos anys s' hi han construit unas quantas torretas ab pretensions de *chalets* que li donan un aspecte agradable.

En aquestos *chalets*, pues, es ahont regna més bullici durant l' istiu. Tots están plens de barce-

FIGURÍ.

Un traje nou y elegant
qu' es del gust la quinta essencia,
molt estirat, molt bonich...
y de molta transparencia.

lonins qu' ab las sèvas diversions deixan enllu-hernats al indigenas de Penjada.

Are á casa de l' un, are á casa de l' altre, no passa cap nit de la senmana sense la corresponent vetllada.

Cada diumenje toca la tanda á la familia Camperdut, que 's compon (ara que vè á tom dirho) de Don Rafel, marit de Donya Concepciò, y la Rosita y la Trinitat, fillas d' aquest matrimoni. Es una festa deliciosa.

La sala presenta un aspecte brillant. Abunda 'l *sexo-bello*. Fent rotllos, aixís, en *petits comités*, s' están en conversa molt animada fins á una dotzena de senyoretas que lluheixen ab una gracia encantadora airosos vestits de color rosa, *crème*, ó blau clar, segons lo gust de cada una. Las *mamás* tambe fan los seus rotllets, enrahonant sense parar, ja criticant á algú, ja alabantse ellas mateixas, ó á las sèvas fillas (indirectament, com es de suposar) y fins n' hi ha alguna que ab tot dissimulo, 's mira de regull á algú joenet per qui, fent un derrotxe de generositat, 's conformaria á passar á la categoria de *mamá política*.

Lo sexo fort está allí representat per alguns senyors sérios que parlan de negocis y de projectes de milloras que 's proposan fer en las sèvas torres, y d' uns quants joves de bigoti en preparaciò, que 's donan ayres de tronera y que no fan més que mirar atrevidament als grupos de senyoretas, las quals, per la sèva part, fent com aquell que no s' en adona, no 's quedan enderrera en punt á valentia pera sostenir las miradas masculinas.

La senyora de la casa, D.ª Concepciò, 's multiplica (com hi ha costum de dir) per obsequiar als concurrents.

—Don Fulano, ¿qué fa dret?... assentis, home... Aixís, mare de Déu!... Y vosté, Don Mengano, ¿qué diu de bo?... oh, vosté es molt amable... vosté 'ns honra massa... ¿Las nenas, diu?... mirisselas, allí... Oh, ellas ja se sab; déixelas estar ab las amigas... Si, ja 'ns fan la vergonya; jo sempre 'ls ho dich: Aviat seréu mitj pam més altas que 'l vostre *papá*... Oh, no tant... ¡no s' en burli!... No digui, que las sèvas...! Vosté sempre tant obsequiós... ¿Jo?... ¡pobre de mí! ¡no 'm fassi riure!... ¡ja hi passat de moda!—

Tocan las nou y D. Rafel, ja frisós, pregunta: —¿Comensém?

Y ningú torna resposta, si bè tothom 's mira l' un á l' altre, com consultant al vehí

—Apa, apa, si alguna senyoreta tè 'l gust de passar al piano...

Després de molt insistir, obtè D. Rafel, que la Adela, nena romántica de cap á péus, canti alguna coseta. Un jove s' assenta al piano. Tothom 's posa sério y calla. Lo jove comensa á preludiar, marca 'ls primers compassos y...

Oh! dil. mi amor!

La *romanza*, ó lo que sigui, acaba ab aqueixas paraulas: *mi amor*, únicas que s' han sentit y encare perque l' Adela ha fet un esfors supréu (y un gall, de passada). De lo demès tothom s' ha quedat *in albis*. Aixó no obstant, l' auditori esclata ab un aplaudiment entusiasta. La senyora de la casa felicita á la cantant, y no falta qui augura un gloriós pervindre á la noya si 's dedica al teatro.

Acte seguit un jove 's posa á cantar... es á dir

á cantar, hi hauria molt que dir respecte d' aixó; pero, vaja, anomenmého aixís: 's posa á cantar la *Mia bandiera*. ¡Sambomba, quina manera de baladrejar!... Lo pianista, al sentir aquells crits, se va animant, y l' un ab lo piano y l' altre ab la veu—¡pero quina veu!—arman un escándol que 'ls que passen pèl carrer no saben si trucar per preguntar si 'ls passa alguna cosa, ó si anarne á donar part á l' arcalde.

Després de assessorar impunement y ab increíble alevosia y premeditaciò, totas las pessas musicals que 'ls dona la gana, s' entra en la part literaria, de la que n' está encarregat un jove poeta (al menos ell aixís s' ho creu) de llarchs cabells y profunda mirada.

—¡Silenci! que l' Eduardo va á llegir una inspirada poesia!

—Pero, senyors, si no he portat res...

—Vaja, home, no 's fassi l' interessant; vosté may va desprevingut.

Al últim lo poeta 's trèu un paper de la butxaca y llegeix la *inspirada* poesia que té per títol *A una ingrata*, de la que 'ns permeterém retallarne l' última estrofa (de la poesia, no de la ingrata):

«¿Perqué si es tant inmens l' amor que 'm mata, sens compassiò de mí t' has olvidat?...

¡ay, pobre del cor mèu, despedassat per una dona sens cor, per una ingrata!»

Per aquest istil es tota la poesia del poeta del cor despedassat. Inútil dir las felicitacions de que es objecte l' Eduardo. Entre 'ls concurrents s' agita l' idea de fer una suscripciò per imprimir la poesia; pero l' autor, qu' es molt modest, s' hi oposa y 's desisteix de la idea. (¡Déu 'ls ho pagui!)

Si hi ha refresch, la senyora de la casa s' enmena als convidats al menjador.

—*Vamos*, que pendrán alguna coseta... ¿Cóm que nó?... Senyors, aqui no 's fan cumpliments.

—A fora com á fora—observa D. Rafel—lo *bufet* es modest perque 'n Batllori no tè cap sucursal á Penjada, que sino...

Un cop s' ha despatxat tot lo refresch, la concurrencia s' en torna al saló; ahont al compás dels valsos y mazurcas que 'l pianista tè á bè executar en lo piano, la joventut dona sortida á las dolsas emocions de l' ánima... Y aixís, s' están fins á més de mitja nit, fent salts y giravoltas, en classe de ninots animats, en tant que 'l poeta del cor despedassat, que no balla, s' está en un recó de la sala, esplayant la fantasia y forjant los més elevats poemas, mestres va recitant en véu baixa y movent lo cap ab gran desfici, remesas d' endecasilabs de la sèva cullita (tallats ab lo mateix patró dels més amunt apuntats) que li rajan armoniosos de la boca (aixó es un dir), com rumbrosas rajan las cristallinas ayguas de la cascata...

JUST ALEIX.

¡¡QUÉ SERÁ!!

Un cas trist vaig á contar que fa poch temps va passar entre mitj de dotze y una allá á prop de Canaletas, una nit sense estrelletas sense sol y sense lluna.

Com que la caló apretava, molta gent se passejava

com costum de cada nit,
quan de cop un gran es-
[truendo
y un soroll molt més que
[horrendo
á tothom deixá aturdit.

Pensant que era cano-
[nada,
tota la gent espantada
anava fugint d' allí;
y empentas y trepitjadas
y senyoras desmayadas
n' hi van haver un sens fi.

Tambè 's veyá algun
[guindilla
que pensant que era eu
[Zorrilla
que donava 'l cop d' Estat,
á tot escape corria
portant ab molta energia
lo sabre desenvaynat.

Un regiment de soldats
ab los fusells carregats,
van arribá ab pas segú:
ocupant prompte aquell
[lloch,
y amenassant ab fer foch
si acás fugia ningu.

De serenos, á trompóns
sortian per tots cantóns
portantne lo xuixo al coll;
y no 's podia aclarar
ab tot y 'l molt preguntar
lo motiu d' aquell soroll.

Sols un crit atronador
va sortir de la foscor:
crit de sexo femeni,
d' una dona desmayada
que estava á terra estirada
y allavors va torná en sí.

Y després de mil pre-
[guntas
que li feyan totas juntas
sens deixarla enrahoná,
baixant un xiquet la vista
los va respondre molt
[trista
lo que are el lector veurá.

—Aqueix soroll que heu
[sentit,
y que ha mogut tant bur-
[git,
no ha sigut fet per cap
[home
ni ha sigut cap cop d' Es-
[tat;

es sols... que s' ha reventat
lo méu polissón de goma.

JOSEPH PLANÁS.

LLIBRES.

LA VIDA Á LOS VEINTE AÑOS, per A. Dumas (fill).
—Hi ha autors que portan en son nom lo millor
elogi: los dos Dumas perteneixen á aquesta
classe. Pero 'l fill á mes d' haver hereditat de son
pare aquella imaginació poderosa que encara no
ha trobat qui igualés, té certas qualitats propias
que en alguns gèneros lo fan superior al autor del
Conde de Montecristo. Basta llegir l' última obra
que acaba de publicar la casa Tasso, pera con-

EN MORET, PROTEGINT LA EXPOSICIÓ.

—Don Segimon ¿sab qué diuen?
Que 'ls extranjers no vindrán.
—¡Oh, ca! Tiri al dret: d' inglesos
cregui que no 'n faltarán.

vences del talent d' observació, de la facilitat ab
que maneja 'l diálech y del pacientíssim estudi
que del cor humá ha fet Alejandro Dumas (fill).
La vida á los veinte años es un llibre ple d' in-
geni, de descripcions admirables y de escenas
hont palpita la vida y brilla 'l color.

Forma un tomo elegant y voluminós, imprés á
tot luxu, y, aixó es lo més sorprendent, se ven á
pesseta l' exemplar.

La traducció deguda á don Lluís Calvo está
feta ab verdader carinyo y pulcritut.

MUSEO DE LA JUVENTUD.—D' aquesta interessant
revista ilustrada que dirigeix lo Sr. Aranda y
Sanjuán, s' han publicat ja tres quaderns plens
de grabats preciosíssims y treballs literaris su-
mament recomanables.

LAS SALES PEPTÓNICAS.—Ab aquest títol acaba de publicar lo reputat farmacéutich d'aquesta capital Dr. Gomez del Castillo, un folleto sobre las *sals peptónicas* que prepara en lo seu laboratori, y que han sigut recomenadas per la *Real Academia de Medicina y Cirugia*, pels bons resultats que donan en la curació de moltes malalties.

Lo Sr. Gomez del Castillo mereix un aplauso, no sòls per la seva laboriositat, sinó porque ha sapigut competir victoriosament ab los extranjerers.

RATA SABIA.

TOROS.

CORRIDA DEL DISSAPTE ÚLTIM.

Pues senyor, no hi ha cap veritat tan certa com aquella de que «l'home proposa y Deu disposa.»

S' havia preparat una festa taurina capàs de deixar satisfets als més exigents, y 'ns va resultar una broma de las més pesadas que poden imaginar-se.

Dos matadors de punta, dugas quadrillas acreditadas y sis toros que com á bonichs y de bona estampa no 's podia demanar més.

Pues ab aquestos elements, lo públich va sortirne aburrit.

—¿Per qué?

Los que poden respondre, ja no existeixen: los toros, y sòls los toros, varen tenirne la culpa.

Ab animals d'aquella especie, no dich jo en *Lagartijo* y en *Frascuero*, sinó 'l mateix Sant Pare que 's posi á torear, ab tot y ser infalible, quedarà malament.

Pero, deixemnos de queixas fillas d'un' ànima trista, y veyám si fem, al menos, un conato de revista.

Lo primer toro 's deya *Curro*. ¡Vaya un *curro*! A mi 'm sembla que 'ls que van extendre la seva partida de batisme varen equivocar una lletra, posant una *c* per una *b*.

¡Perque mirin que n' era de *burro*!

Veyent que per cobardia no estava may quiet en lloch, entre 'l president y 'l públich varen ferli donar foch.

Lagartijo, comprenent que 'ls *curros* d'aquella naturalesa no necessitan comentaris ni *pases*, va tréuressel del davant ab dugas estocadas *sui generis*, que no las pot compendre sinó 'l que las ha vistas.

Al segon toro, *Bordador*, li va passar si fa ó no fa lo mateix que al primer. Pocas picas, foch entre cap y coll y una mort á mans de *Frascuero* de lo més trist y sentimental que s' usa en lo género funerari.

Lo tercer se deya *Culebro*

Jo vaig pensar:—Ho celebro, porque ab un títol així, per forsa, ni qu' ell no vulga, nos tindrà de divertí.

Y en efecte: va pendre varas, va matar tres caballs y després de las banderillas de reglament, *Lagartijo* mediant una brega molt lluhida, una estocada al os y un' altra de las bonas que corran, va desferse del *Culebro*, guanyant aplausos y l' orella.

¡Ah... y set ó vuyt cigarros! Arri poch ó molt.

Ja som al quart, *Navarro* de mal nom, ben armat y de moltes camas.

Semblava que las picas no li desagradavan: vuyt ó nou va arribar á pendren y més n' hauria demanat si 'ls picadors no li haguessin ensenyat unas *puyas* de dos ó tres kilòmetros, que feyan feresa.

Lagartijo va familiarisarse ab *Navarro* fins al estrém de pendres la llibertad de tocarli 'l front.

Los *chicos* li van posar quatre parells de banderillas, y *Frascuero* va agafar los trastos.

La brega va ser bona; pero la mort... mortal.

Cinch estocadas va necessitar pera declarar cessant al toro.

Surt *Bigotes*, lo quint, y .. com tots. Quatre varas, molta corredissa y parin de contar. Lo públich va demanar á *Lagartijo* que posés banderillas, pero 'l mestre va dir que *narancas* y 's va preparar pera la mort.

Trasteig regular, pero pocas estocadas; una no més y á terra.

Cap va donar tan joch com lo sext Va pendre deu varas, va deixarse plantar banderillas pels dos mestres; pero no va volguer que *Ojitos* dongués lo salt de la garrotja, á pesar de que 'l minyó 's va passejar un' hora pèl *ruedo* ab lo parpal á coll, per intentarho.

Salvador, en la mort, desgraciat com en tots los altres toros. D' estocadas vaig apuntarne tres ó quatre: en quan á descabellos y conatos de idem, ho confesso, vaig arribar á perdre 'l compte...

Del toro de gracia 'ls ne faig... gracia: vull dir que no 'n parlo. Estava ja molt cansat, y sense esperar á veure las habilitats del *Manene*, vaig sortir de la plassa.

Resúmen: corrida tonta, per culpa dels animals; la presidencia... molt cómica. la entrada molt regular, *Lagartijo* com un mestre, y *Frascuero* desgraciat Qui degué sortirne alegre fou lo *tio* dels caballs; únicament van morirne uns cinch ó sis, mal sumats.

Per culpa de la pluja, la corrida anunciada pèl diumenje va suspèndres.

¡Justament aquella en que havían [de lidiarse *Patillas*!

En Rius y Taulet devía alegrarsen soiemment.

UN EMBOLAT.

LA NOSTRA GENT. (Dibuix de Mariano Foix.)

—¡Passiho bè, donya Remedios!... ¡Je, je! ¡M saluda d' una manera més amable aquesta dona!... ¡Me sembla que si jo....!

UNA CARTA.

Per haver sigut LA ESQUELLA un dels periòdichs que varen ocupar-se de la qüestió que la motiva y ademés per ser l' autor un antich col·laborador d' aquest periòdich, publiquem la següent carta que D. Joan Alonso del Real nos ha enviat. Diu aixís:

«Prement peu de la publicació dels meus CUATRO TIROS dirigidos al blanco pintado por Soler, con motivo de la cuestión Calvo y Vico, ha sortit, no sé d' ahont, un senyor malaguenyo, ignoro si feo ó guapo, que s' entreté escrivint en *El Barcelonés* llarchs articles en los quals confón llastimosament al gran Shakespeare y al didàctich Ixart ab lo net y claritu autor dels *Cuatro tiros*.

»Sápiga, donchs, lo senyor enmascarat ab lo pseudònim de *Modesto Altamira*, que estich disposat á desvaneixer, ab senzillas rahons de sentit comú, tots los seus errors de bona fé, sempre y quan se presenti á cara descuberta, ja que no vull de cap de las maneres exposarme á descarregar mas iras contra bots de vi ó moltos innocents, per estar aixó completament renyit ab la mèva manera de ser.

»Ademés, aconsello al aludit senyor que procuri insertar las sèvas réplicas en periòdichs de major circulació, perquè del contrari, s' exposa á que sembli desatenció lo qu' es senzilla ignorancia, ja que no ha de tenir un á la vista tots los periòdichs, ni aquestos venen obligats, si no es del seu agrado, á correspondre ab l' envió dels números en los quals se 'ls jusgui ó fustigui, als autors que s' han permés regalarlos las sèvas obras.

JOAN ALONSO DEL REAL.»

LA PUBILLETA DEL MAS D' EN PI

BALADA.

Quan trenca l' auba,
y 'l jorn comensa,
y 'l sol mostrantnos
sa cara alegre,
don' llum á boscos
y salzaredas,
y encara dormen
las aucelletes;
per prop d' un marge
crusa depressa,
sent envejada
per la rosella,
per l' alelí,
viva y lleugera, com l' aureneta
la pubilleta
del Mas de 'n Pi.

¿Per qué á trench d' auba
la pubilleta
deixa sa cambra
y 'l seu llit deixa?
Si encara dormen
las aucelletes
deuria encara
dormirne ella.
Pero al contrari,
ella 's passeja per prop del marge
cullint herbetas.
¿Per qué ho fa així?

¿Ahont, digueume, va tan soleta
la pubilleta
del Mas d' en Pi?

¿Potsé algun jove
galán, la espera?
¿potsé amor busca
la pubilleta?

Si eixa es la causa,
ten compte nena,
tendra nineta
que hi ha perills ..

—«¡No s' amohini, si busco herbetas
per los conills!»

JOAQUÍM MONTERO.

¡Esto se va! La dispersió ha arribat ja al últim
extrém: tothom muda de casa.

En rigor se pot dir que aquesta es l' última re-
vista de la temporada d' istiu.

Procurémla, pues fer depressa, porque corra
ja un bon xich de fresca, y no es cosa de consti-
parse aixís com aixís.

ESPANYOL.

La companyia Tomba, carregantse 'ls trastets á
coll, s' ha despedit del públich d' aquest teatro,
ab dos actes de *Il duchino* y la indispensable
Gran-via, que ha acabat per serho tot, menos l'
obra que va escriure en Felip Perez.

Ara s' apodera d' aquest teatro una companyia
de sarsuela dirigida pèls populars artistas Colo-
mer y Constantí, que 's proposan donar gran va-
rietat als espectacles. La inauguració está fixada
per un día d' aquets.

NOVEDATS.

Sortint del *Espanyol*, la colla italiana ha passat
á aquest teatro ab lo proposit de donarhi una
vintena de funcions.

Després comensará á actuarhi, com ja varem
dir, la companyia Tutau-Mena.

TIVOLI.

Tambè aquí hi há hagut lo corresponet cambi.
La companyia Cereceda, després d' una cam-
panya bastant aprofitada, ha aixecat lo domicili,
deixant la plassa á una numerosa companyia de
sarsuela y ball, que treballará baix la batuta del
simpatich mestre Perez Cabrero y de la qual for-
man part en Navarro, en Puig, la Seuba, la Ma-
riscal y en Bassols.

Demá ha de tenir lloch la inauguració de la
temporada, continuant las representacions de *Las
mil y una noches*, espectacle que en la temporada
anterior alcansá gran exit á causa del seu riquís-
sim aparato.

No porque siguin fora 'ls de 'n Cereceda, hem
de deixar de ocuparnos del estreno de *Doña Fla-
menca*, obra ja representada en altrs tempora-
das, y *refundida* pèl seu autor, Sr. Molas y Ca-
sas.

Ab la modificació, *Doña Flamenca* ha guanyat.
Las dugas escenas mímicas, referent l' una á la
qüestió dels alcohols y l' altra á la saragata de 'n
Salamanca, produheixen molt efecte y conseguei-
xen l' aplauso del públich

L' autor fou cridat á las taulas; l' Alverá, en lo paper de *Doña Flamenca*, va fer proesas, y 'ls senyors Tormo, Hidalgo y Pinedo contribuiren al bon exit.

CATALUNYA.

Las funcions de la companyia Ricardo Valero han comensat ja, y ab bon aspecte. Aquest dia varen donar una representació de *El padrón municipal* que no hi havia més que demanar.

De la companyia francesa de Mr. Achard, que ha de donar varias representacions en aquest teatro, encara no 'n podem dir res.

CIRCO EQUESTRE.

Los lleons de Mr. Seeth han portat la mar d' entradas al afortunat local de la plassa de Catalunya.

Pero l' Alegria no es d' aquells empresaris que s' adormen sobre 'ls seus llorens. Darrera l' una novetat, l' altre; després d' una notabilitat, quatre.

Parlo dels *Cuatro bemoles*, que han sigut rebuts pèl públich ab l' aplauso qu' era d' esperar, y que 's convertirán en *cuatre filons* pera l' empresa del *Circo*.

Ara sí que, contemplant al Alegria, qualsevol podrà exclamar:

— ¡Mireu que tè *bemols* aquest home! —

ROMEA.

Divendres passat va inaugurarse la temporada d' hivern en aquest concorregut teatro. 'L local ha suferit varias transformacions que 'l milloran sobremanera, y hi ha encara pendents algunas obras que acabarán de ferlo més cómodo, agradable y segur en cas d' incendi ó qualsevol altra desgracia.

Pèl demès, per ara no s' ha estrenat res. *Lo fill del rey*, d' en Guimerá, si bè nou en aquets teatro, no ho es pèl públich de Barcelona ni pèls lectors de LA ESQUELLA, que coneixen ja la nostra opinió sobre ell.

L' exit, lo dia de la 1.ª representació, fou brillant com no 's podia esperar altra cosa.

Segons unas llistas que han circulat, la temporada cómica del teatro *Romea* serà molt activa, pues la empresa tè en cartera infinitat d' obras dels més aplaudits autors catalans, entre ellas una del director d' aquest periódich, titulada *Caps y carabassas*.

GRAN FESTIVAL EUTERPENSE.

Ab una concurrencia numerosa, que hauria sigut inmensa á no ser la pluja que queya, 's verificá 'l diumenje passat lo gran concert organísat per las societats euterpenses, á benefici del fondo destinat al monument á Clavé.

Los coros reunits eran 28, formant una massa de 900 coristas. L' exit fou extraordinari, y 'ls aplausos del públich demostraren als deixebles de 'n Clavé l' entusiasme que inspiran avuy, com sempre, las hermosas composicions del seu mestre.

Gran part del éxit d' aquesta festa 's deu al intrépit Goula, 'l prodigiós director d' orquesta que ab la seva batuta sab fer miracles.

La banda municipal y l' orquesta d' Euterpe, extra ordinariament aumentada, prestaren lo seu concurs á la festa, com igualment en Vehils, director de la Societat y en Sadurni, segon jefe de la citada banda.

La concurrencia va sortir del local completa-

UN' ALTRA PLAGA.

Los porchs diu qu' están malalts y no troban medicina, pues no saben si es verola, mal de caixal ó triquina.

ment satisfeta, sentint que 'ls capritxos de l' atmósfera haguessen tret al acte gran part del brillo que hauria tingut.

Un altre dia serà; perque festas com aquesta valen la pena de repetir-se de tant en tant.

N. N. N.

No 'n volia saber d' altra.

¿Saben quin rumor corra ara per aquí?

Diuen que la tants cops aplassada Exposició universal, torna á aplassarse fins al setembre del any que vé.

A veure si d' aplassament en aplassament, arribarán á alcansar lo fi del món, y llavoras los que l' han intentada sortiran de compromisos.

En aquests assumptos ja se sab: tot es qüestió de tenir un xich de paciència.

Pèl demès, ab lo nou aplassament, si resulta cert, tindrem que d' aquí á llavoras encara hi faltará un any.

Y 'ls patrocinadors de la Exposició deuen dir-se:

En un año de plazo que tenemos....
es possible que neixin bastants memos.

Ja s' han publicat las cartas que han mediat en la qüestió Gasull-Rius y Taulé.

Segons se desprén d' ellas, l' arcalde á més de dirse Francisco, de segón nom se *llama Andana*.

Lo que m' ha fet més gracia de tot es una frasse que hi ha en la segona carta del batlle.

«Si llegué—diu—á cometer alguna extralimitación...»

¡Cá, home de Déu! ¿Vosté cometre extralimitacions?

Precisament lo que més m' admira de vosté es la gran prudencia que gasta.

Jo no sé com no ha posat una albarda á cada barceloní.

Cregui que la mereixém per moltes causas.

La primera, per soportar autoritats tan incapassas... d' extralimitarse.

Després de dos mesos y mitj d' haverse verificat las eleccions municipals, á Sans encara no tenen arcalde.

Sento moltíssim l' apuro en que 's troban los nostres vehins; pero 'm sembla que podriam arreglarnos.

¿Volen lo nostre?

Si 'l volen, lo donarém per res.

Es á dir, per lo que val.

Los catalans sempre son lo mateix: podran apartarse de la terra que 'ls ha vist neixe, pero may s' olvidan d' ella.

Aquí tenen *Lo Rat-penat*, societat de catalanistas de Montevideo, que á mils lliguas de Catalunya, pera demostrar que no s' ha extingit en ells l' amor á la pátria, han obert un certámen literari, pèl qual s' han ofert valiosos premis.

La repartició tindrà lloch en la capital del Uruguay, lo dia 25 de desembre d' aquest any, y 'l jurat del certámen, en un sentit cartell que ha publicat, convida á tots los escriptors d' aquesta terra, pregantlos que contribuheixin al esplendor de la festa ab los seus treballs.

¡Bè pèls catalans de l' América del Sur!

A causa d' una confusió d' originals, varem publicar en lo passat número, al peu del retrato de D. Pere Madrazo, de l' Academia de S. Fernando, 'ls versos que s' havian escrit pera acompanyar lo *cap de brot* del insigne artista del mateix apellido, don Frederich, *cap de brot* que donarém á la major brevetat.

¡Gran idea!

A fi de que 'ls extranjeros que vindrán (?) á Barcelona á visitar l' Exposició no 's quedin sense allotjament, se tracta de construir una inmensa fonda davant de la Capitanía general, en los terrenos guanyats al mar.

Bon siti. D' aquesta manera l' extranjer que 's vegi aburrit ab la visita al *conato* d' Exposició, no tindrà de caminar més que alguns passos pera tirarse de cap al aygua.

A Gracia hi ha una epidemia de verola, que, segons sembla, ha causat y causa moltes víctimas.

Aquí per ara no 'n tenim; pero en cambi tenim un arcalde que amenassa fer més víctimas que la verola de Gracia.

Ab verdader gust consigném avuy l' obertura d' un nou establiment que honra á Barcelona, y ahont se practica una de las més trascendentals obras de misericordia, aquella que diu: *Vestir al despullat*.

Nos referim al magnífich establiment de sastrería que ab lo nom de *La Ciudad de New-York* acaban de instalar en la plassa de Sta. Ana, davant de Montesión, los senyors Jordana, Llausás y C.^a.

No 's pot demanar una casa posada ab més gust y ab més luxu. De tot hi ha: quárto pèls senyors, tocador per las senyoras, mostrador elegantíssim, inmensos locals pera tallers ..

La nova sastrería, á més de dedicarse á tot lo que 'l seu ram abraça, té una secció especial destinada á la confecció d' abrichs y roba pera senyoras, en tot lo relacionat ab l' art, y trajés pera criaturas de poch's anys.

Aquest, segons sembla, es un rengló en lo qual las senyoras catalanas eran, per forsa, tributarias del extranjer, per no haverhi aquí ningú que sapigués satisfacer las sévas exigencias. Desde avuy aixó s' ha acabat: la casa Jordana, Llausás y companyia sabrá ferse aviat una numerosa clientela entre 'l *bello sexo* barceloní, demostrant aixís que aquí també hi ha sastres de punta.

La Ciudad de New-York es un establiment de primer ordre: no perdrán res fenthi una visita.

L' acte de la inauguració va ser cordial y brillant, y no com á *estómagos agradecidos* sinó com amichs d' aplaudir lo que ho mereix, debèm fer especial menció del delicat *lunch* que ab tal motiu va donarse en lo local, *lunch* que feu tan honor als dignes anfitrions, com als Srs. Felius y Mestre que varen estar encarregats de servirlo.

Personas ben enteradas aseguran que l' Hisenda municipal está fent ayguas. L' últim exercici s' ha tancat ab un déficit espantós, que ascendeix en números rodons á 1.600,000 pessetas, més unas 400,000 pessetas que venen á pujar los comptes pendants de aprobació que rodan per las Comissions.

Total: Dos milions de pessetas de déficit.

Encare no hem comensat l' Exposició universal, y ja tenim á sobre l' exposició de anar á captar.

Tot lo que passa 's déu á lo mateix.

Al gran afany de figurar y de darse tó que anima á D. Francisco de Paula.

Com que tot ho fá perque 'l vegin y l' admirin, proposo que acabém de una vegada, erigintli una estatua en lo punt més céntrich de la ciutat.

Si la mèva proposició prospera, demano que se 'l representi vestit de cabo de *gastadors*.

S' ha encarregat de la direcció del *Barcelonés* lo metje Sr. Comenge.

Hola, hola ¿ja cridan al metje?

No 'm creya qu' estigués tant mal.

Quan lo metje Sr. Comenge estiga cansat de assistirlo, es de presumir que cridarán á un capellá.

Per cantarli las absoltas.

PER LAS «BODAS» D' OR DEL PAPA.

—Escolti, pare Felip, ¿sab qué pensava regalarli al Papa? Un parell de lliuras de xacolata de la bona...
 —¡Uf! ¿Qué vol que 'n fassi ell d' aixó? Val més que li regali un llit de pots y banchs.
 —Tè rahò: aixís no haurá de dormir á terra.

Totas las cosas del Ajuntament segueixen lo mateix rumbo.

Aquí tenen l' Assilo del Parque. Hi entra un pobre, s' hi está uns quants días, ne surt, torna á captar y tornan á portarlo al Assilo y aixís successivament.

Pobre hi ha, segons diu un periódich, que ha estat més de trenta vegadas en aquella santa casa.

«Y así se pasa la vida
 y así se viene la muerte
 tan callando.»

Cada mes se reparteix lo producte de la venta dels bitllets de andén del ferrocarril de Zaragoza entre alguns establiments més ó menos benéfichs.

Y dich més ó menos benéfichs, perque mentres se descuidan sempre de la Casa cuna, dels Amichs

dels Pobres y d' altres associacions que prestan verda-ders serveys á la beneficencia, no hi falta may algún convent de monjas ó de frares que s' aprofita de aquellas cantitats.

En l' últim reparto fins hi figuran los Pares Caputxins de l' Ajuda.

¿Sab algú de vostés si 'ls Caputxins exerceixen la beneficencia?

Jo tinch entés, que al contrari, exerceixen la mendicitat.

Es á dir qu' en lloch de favorir als pobres, los hi fan la competencia.

Y aixó que son homes sans y robustos, sense cap malaltia que 'ls impossibiliti de treballar.

Y no digan que s' ressenten del osberiran, que aquella malaltia, quan ataca als frares, se cura ab xarop de bastó y acompanyament d' himne de Riego.

Es un remey fácil, segur.... y sobre tot probat.

Una cantant russa, al morir, ha legat la suma de 30,000 duros al hereu de la corona de Russia.

Lotestament conté la següent cláusula:

«Deixo 150,000 franchs á S. A. I. per vía de restitució. Un parent seu molt allegat, vá donármels fá alguns anys, y 'ls restituheixo á qui 'ls hauría hereditat, si jo no 'ls hagués rebut »

Aixó proba qu' es molt perillós donar cantitats á una cantant.
 Perque en certas ocasions cantan massa clar.

Paraulas textuais dels defensors de la Exposició:
 «La celebració de la Exposició universal es un *empenyo de honor* de Barcelona.»

Que 'm dispensin. L' honor no 'l veig ni ab microscopi; ara l' *empenyo* no hi ha dupte que existeix y existirá durant molt temps.

Jo fins crech que l' *empenyo* s' menjará l' honor!

Teniam un Foment de la producció espanyola y un Institut de foment del Treball nacional.

Una Nova de la Mercé y una Vella de la Mercé. Uns Xatos vells de la bandera nova y uns Xatos nous de la bandera vella.

Desde ara tindrem lo *Centre Catalá* y la *Lliga de Catalunya*.

Ja se sab, un temps lo caràcter catalá era molt sencer: avuy per ser bon catalá 's necessita de cada cosa ferne dugas.

Los inglesos progressan.

Tingan, ara de un salt s' han colocat molt per sobre dels espanyols que quan ván als toros y 'ls enganyan, omplan la plassa de botellas y de fustas dels assientos.

S' havia anunciat á Lóndres una carrera de velocipedistas y per haver sigut anulada, més de deu mil espectadors van calar foch á la tribuna.

Ah! Y además ván saquejar lo restaurant. Ja se sab: la gent que treballa que menji.

Diuen qu' en Cánovas ha de casarse en Baden-Baden, ciutat famosa per las sevas ayguas y per la seva ruleta.

D. Antón créguim á mí: si 's casa no jugui; si juga, no 's casi.

Per alló que diuen:

«Afortunado en el juego.....»

Los alumnos libres de la Escola Normal están molt divertits.

Al presentarse á exámens en la passada primavera coneixian la Gramática, qu' ensenyava un professor que á fi de curs vá morir y 'ls van suspendre casi á tots. perque no havian estudiat segons la Gramática de l' Academia.

¿Y ells qué havian de fer durant l' istiu? Atracarse de Gramática de l' Academia, presentantse pèl setembre y esperar una bona nota.

Donchs pèl setembre 'ls han tornat á suspendre, perque un nou professor ha substituït al difunt y aquest se regeix per una Gramática especial que no tè res que veure ab la de l' Academia.

Al sortir d' exámens, aquells pobres infelissos preguntavan:

—¿Y donchs ara qu' hem de fer? ¿Quina nova Gramática hem de estudiar?

¿Volen que 'ls ho digui?
Estudihin la Gramática parda.

Al final de la missa, diuen tots los capellans:
—*Ite, missa est.*

Que traduït al catalá, vol dir:

—Ja podéu anárvo's n, que ja está acabat.

A lo qual respón l' escolá:

—*Deo gratias.*

O com si diguessim:—Gracias á Déu que ja estém llestos.

El Correo Catalán dona compte de una defunció molt sensible que omplirà á Barcelona 'l cor de dol.

Ha mort una de las ocas del safreig de la Catedral.

¡Pobre animaló!

Lo seu cós ha sigut dissecat y desde' are formarà part del Museo de Historia Natural del Seminario.

Comensan á sortir bolets. Per lo tant ¡alerta! Amant jo sempre de donarlos consells útils y profitosos, vaig á indicarlos la manera de distingir los bolets bons dels venenòsos.

Quan vulgen experimentar si un bolet es bò 'l couhen, lo fan menjar á la seva sogra y 's quedan esperant lo resultat.

Entre marit y muller:

—María, francament, ets insoportable...

—Insoportable ¿pot saberse perque?

—Pèl teu caràcter especial... per aqueixa falta de amabilitat y de carinyo.

—Això vá en opinions.

—Cóm en opinions?

—Sí, noy, si: pregunta á tots los teus amichs y de segur que tots ells opinan lo contrari.

A un soldat, víctima de una terrible ferida, li amputan un peu.

Y ell fregantse las mans de gust, exclama:

(Continua á la página 576.)

¡Diable de lentel! Sembla la Sofia aquella.

¡Pósat hèl.. ¡Qu' es extrany que no 'm saludi...!

¿No t' aguantarás?
¡Y ella no 'm veul...

¡¡Ara!!!... Té! Al últim m' ha vist.

LLIBRERÍA DE LOPEZ.—RAMBLA DEL CENTRO, 20, BARCELONA.

Obras de PAUL DE KOCK

CON CUBIERTAS AL CROMO

Tamaño en 8.º

UNA peseta cada tomo.

La lechera de Monfermeil.	1 tomo.
Gustavo el Calavera.	1 »
La joven de las tres enaguas.	1 »
La inocente Virginia.	1 »
La niña perdida.	1 »
Carotin.	1 »
La joven del sotabanco.	1 »
Carlota y Carlos.	1 »
Sanscravate.	1 »
El Jorobado.	1 »
Un aspirante á marido.	1 »
La Baronesa.	1 »
La Romántica.	1 »
La familia Gogo.	1 »
Mr. Dupont.	1 »
Jugar con fuego.	1 »
El racimo de grosella.	1 »
El asno del Señor Martin.	1 »
La letra L.	1 »
El músico ambulante.	1 »
La joven de los tres corsés.	1 »
El bandido.	1 »
El tesoro escondido.	1 »
La familia Brillard.	1 »
El veterano.	2 »

ÚLTIMAS NOVEDADES

HISTORIA DE UN BESO

NOVELA DE COSTUMBRES

DE ENRIQUE PEREZ ESCRICH

1 tomo en 8.º, con una elegante cubierta al cromo, ptas. 2'50.

LOS RATAS

CUADROS DEL NATURAL

POR

D. JULIAN CASTELLANOS Y VELASCO

1 tomo en 8.º, con una preciosa cubierta cromo-litográfica, 2 ptas.

APOLO EN PAFOS

(INTERVIEW)

POR CLARIN

(Leopoldo Alas)

1 cuaderno en 8.º, 1 pta.

ESCÁNDALOS Y ATROPELLLOS

donde siempre las víctimas son

ELLOS, ELLOS Y ELLOS

POR MANUEL CUBAS

Apariencias engañosas. — Un ruido á tiempo. — Cartita perfumada. — Llevarse bien. — Agua y azucarillo. 1 tomo 8.º, 1 pta.

LA MUERTE EN UN BESO

NOVELA ORIGINAL

POR

RAMIRO BLANCO

1 tomo en 8.º, cubierta al cromo, 1 pta.

Perucho

POEMA EN TRECISCANTOS

POR

RAMON PEREZ COSTALES

con un prólogo de Emilia Pardo Bazan, 1 tomo en 4.º, ptas. 1'50.

LA COLLA DEL CARRER

MEMORIAS DE XICOT

PER

JOAN PONS Y MASAVEU

1 tomo 8.º, 3 ptas.

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de dites obras, remetent l' import en llibransas del Giro Mútuo, bé en sellos de franqueig, al editor Lopez, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu franca de port. No responém de extravíus, ne remetent ademés 3 rals pèl certificat. A 'ls corresponsals de la casa s' otorgn rebaixas.

MODAS PEL HIVERN QUE VE.

Ab aquests trajes tan amples,
si 'l vent comensa á apretar,
¡pobres tipos de la goma!
¡Que 'n veurém d' ases volar!

—No hi ha mal que per bè no vinga.
—Qué vols dir? li pregunta 'l metje.
—Que 'l pèu que acaba de tallarme era 'l dels ulls de poll.

—Filla mèva,—diu una mare molt dona de sa casa—arribat fins al café y mira que fá 'l teu pare.
La nena torna al cap de poch rato y diu:
—Lo pare está jugant.
—¿Y has vist si guanyava?
—No ho sé pas; pero á cada punt cambia de cartas.

A LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO

1. XARADA 1.ª—Ca-ta-ri-na.
2. Id. 2.ª—Per-ca-la.
3. SINONIMIA.—Gracia.
4. MUDANSA.—Pis-Sis.
5. TRENCA-CLOSCAS.—La Rosa blanca.
6. TERS DE SÍLABAS.—RI BE RA
BE NI TO
RA TO LI
7. CONVERSA.—Anita.—Olot.—Rech.
8. GEROGLÍFICH.—No viurás gayre felts
si mudas massa de pis.

TRENCA

CAPS

XARADAS.

I.

Lo tot David de tres-prima
servintse, se va escapar
per miracle, de las iras
del séu monarca irritat.

Lo tot Noé, ab un tres-quatre
segons la historia clá ho diu
també de un' altra desgracia
va salvarse ab los séus fills.

Jo, quan tinch fret, la quarta-una
del hu repetida prenh,
y ab l' Una-quarta andalusa,
fent l' amor passém lo temps.

BIGOTI Y PERILLA.

II.

De l' Una-dos que li es lia
hu-tres la Total rebé
en la qual clar li digué
que per Totsants la volia.

CIUTADA DE ILURO.

ANAGRAMA.

Vaig sentir á un lladregot
que deya á un altre com ell:
Total y la séva pell
durán á l' isla de Tot.

CATARINA.

CONVERSA.

—¿Que vindrás demá, Lluís,
á Bellecaire?

—No Magí,
puig arriba á quarts de sis
la que tú acabas de dí.

SERAPÍ GUITARRA.

TRENCA-CLOSCAS.

LA PACA: NENA MIMADA, DU L' ALA.

Formar ab aquestas lletas lo títol de un aplaudit
drama castellá.

MANELET DEL PASSEIG DE SANT JOAN.
LOGOGRIFO NUMÉRICH.

(Doble.)

- 1.—Consonant.
- 3 2.—Nota musical.
- 3 4 5.—Peix.
- 3 4 5 2.—En los estanchs ne venen.
- 5 6 2 3 4.—Poble catalá.
- 1 2 3 4 5 6.—Nom d' home.
- 5 4 3 6 1.—Capital de nació.
- 5 2 3 2.—Nom d' home.
- 5 4 5.—Ne tenen las gallinas.
- 5 6.—Arbre.
- 3.—Consonant.

MUT-XERRAIRE.

INTRÍNGULIS.

Buscar una paraula que anantli trayent una lletra del
davant dongui los següents resultats: Primera: eyna de
fuster.—Segona: en lo mar.—Tercera: un animal de
ploma.—Quarta: un altre animal.—Quinta vocal.

P. COLP K.

GEROGLÍFICH.

×
MAL
VII
II
T
J :

F DE P. R. Y G.

BARCELONA:

Imp. de Lluís Tasso Serra, Arch del Teatro, 21 y 23.